

Biblijsko shvaćanje istine

U svakodnevnom govoru istinom nazivamo misao, riječ koja je u skladu sa stvarnošću, ili i sama stvarnost koja se otkriva, koja je jasna. Biblijsko poimanje istine nešto je drukčije jer svoj temelj ima u iskustvu susreta s Bogom. Istina je jedan od središnjih biblijskih pojmova. Sveto pismo ističe istinu u moralnom smislu (istinu govora) te zabranjuje laž, no apsolutnu prednost ima istina u užem religioznom smislu.

Stari zavjet pojam istine izriče hebrejskom riječju *emet*, koja označuje iskrenost, lojalnost ili kvalitetu koja čovjeka čini sigurnim, čvrstim i postojanim. Riječ *emet* u punini se primjenjuje samo na Boga, a najbolje se može prevesti kao *vjernost*. Taj epitet odnosi se prije svega na Boga i njegovo djelovanje u povijesti izabranog naroda. Bog je *izvor i vrelo svake istine*, Božje riječi su istinite i vjerne kao i njegova obećanja u povijesti izabranog naroda. To se posebno očituje i konkretizira u njegovu odnosu prema Savezu, što postaje kriterij i mjerilo čovjekova odnosa prema Bogu. U osluškivanju riječi Boga Saveza vjernik je pozvan živjeti i hoditi u istini. U tom duhu psalmist kliče:

Pravda je tvoja pravda vječita i Zakon tvoj sama istina.

Ps 119, 142

Jer tvoja je dobrota pred očima mojim, u istini tvojoj ja hodim.

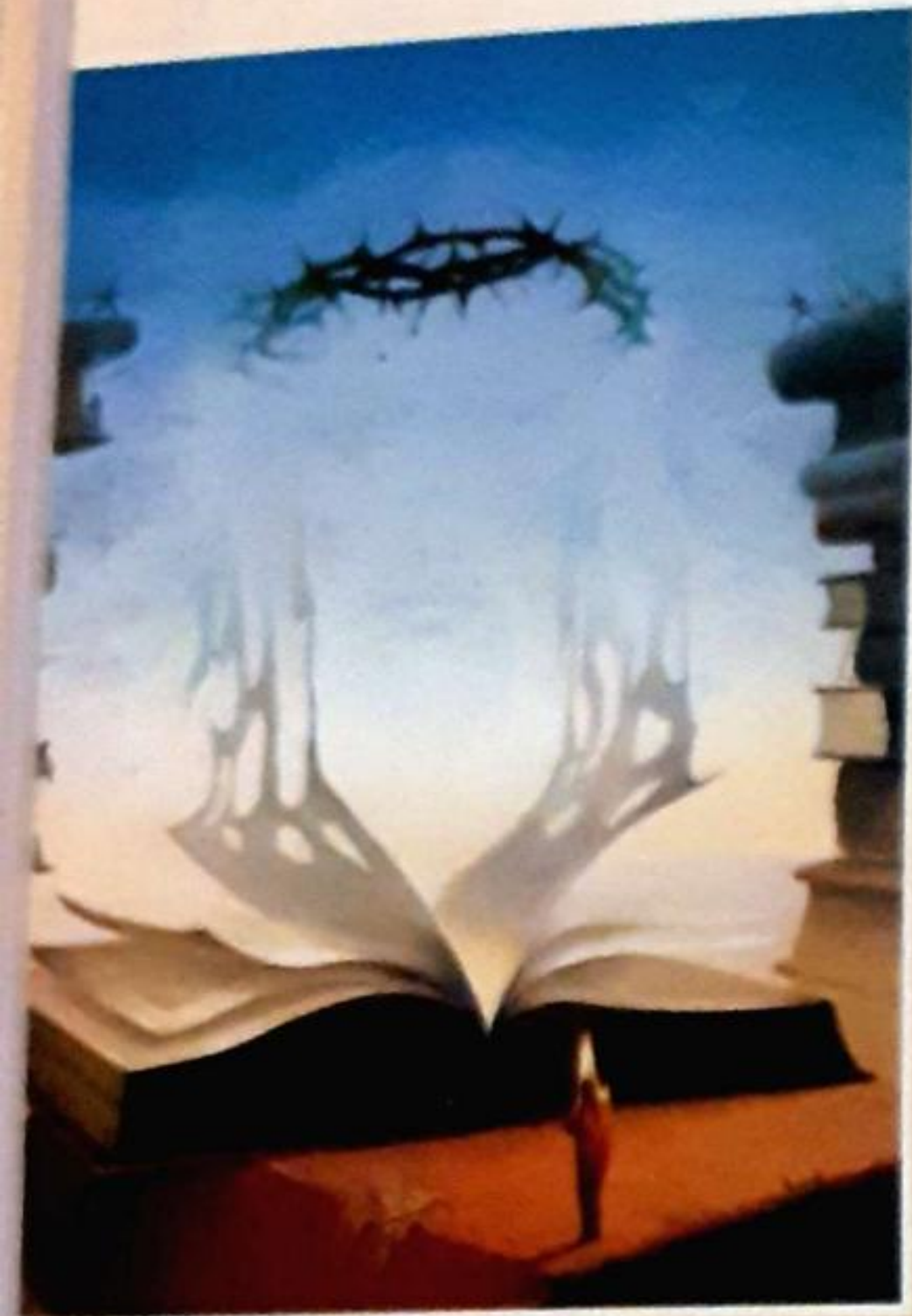
Ps 26, 3

Istina – temeljno načelo religije i morala. Za grčke filozofe ona je misao ili iskaz u skladu sa stvarnošću. Skolastička filozofija razlikuje: **ontološku istinu** koja se odnosi na Boga i na spoznaju u vezi s njim, **razumsku istinu** kao podudarnost stvarnosti i razuma te **moralnu istinu** kao sukladnost misli, govora i djelovanja. U Starom zavjetu istina je vjernost Savezu s Jahvom, a u Novom zavjetu cjelokupna objava sadržana u Očevoj riječi, očitovana u Kristu i prosvjetljena Duhom Svetim.

U mudrosnoj i apokaliptičkoj predaji pojam istine postaje isto značnicom *mudrosti*, a kao eshatološka kategorija poprima značenje otajstva koje će se u potpunosti objaviti tek u nekom drugom božanskom vremenu.

Novi zavjet nastavlja i razvija starozavjetnu tradiciju pojma istine, koja je ovdje označena grčkom riječju *aletheia*, a shvaćena kao iskrenost, moralna istina, čestitost ili pravednost. Novozavjetni govor o istini svoj vrhunac nalazi u Kristu – Istini, utjelovljenoj i Duhom prosvjetljenoj Božjoj Riječi. »U istinu, Zakon bijaše dan po Mojsiju, a milost i istina nastala po Isusu Kristu« (Iv 1, 17). Kao što je u Starom zavjetu »hoditi u istini« značilo biti istinski vjeran zakonu koji proizlazi iz Saveza, u Novom zavjetu to znači vjerom prigrliti Isusovu riječ, izvršavati zapovijed ljubavi te surađivati s istinom. Evandelist Ivan kaže: »Tko čini istinu, dolazi k svjetlosti« (Iv 3, 21).

U kršćanskom smislu istina nije spoznajna kategorija i plod ljudskog umovanja, kao u helenističkoj filozofiji, nego je ona istina evanđelja koja preobražava naše živote ako je u vjeri primamo.

Victor Bregeda, *Plamen istine*

ZA RAD I PROMIŠLJANJE

U obavljanju svojega posla i djelovanja novinar se mora voditi općim načelima i etikom novinarskog poziva. Polazeći od načela da su u demokratskom društvu javna glasila slobodna, samostalna, istraživačka i otvorena za različita mišljenja, novinar za svoj rad snosi odgovornost pred javnošću, zakonom i svojom profesionalnom organizacijom. Iznošenjem samostalnog i kritičkog stava u traganju za istinom kao osnovnim načelom u profesionalnom radu, novinar aktivno sudjeluje u stvaranju javnog mnijenja i kolektivnom rasuđivanju o stvarima koje se tiču svih. Novinar je obvezan iznositi istinitu, uravnoteženu i provjerenu informaciju.

Kodeks časti Hrvatskoga novinarskog društva

Što je istina? I među nama danas često se postavlja to pitanje. Postavljaju ga mnogi i s različitih, pa i suprotstavljenih strana. I mnogi na njega odgovaraju, čini se češće riječima nego životom. I zbog toga odgovaraju poluistinama. Mnogi se zadovoljavaju svojim poluistinama smatrajući ih jedinim prihvatljivim i povoljnim istinama. Za tuđe poluistine – pa ni istine – često nemaju razumijevanja pa ni milosti. Množina tih poluistina, koje uvijek isključuju one druge, bolno nas razdvaja i otežava suočavanje s pravom istinom. A bez istine zdrav život nije moguć.

Kardinal Josip Bozanić, Uskrsna poruka, 2001.